

KNF

**KOMISJA
NADZORU
FINANSOWEGO**

**RYNEK
OTWARTYCH FUNDUSZY
EMERYTALNYCH
W I KWARTALE 2018 ROKU**

**Urząd Komisji Nadzoru Finansowego
Warszawa 2018**

Spis treści:

Synteza.....	3
1. Efektywność działalności inwestycyjnej OFE	4
2. Aktywa netto	5
3. Składki.....	7
4. Wyniki finansowe OFE.....	8
5. Dekompozycja zmiany wartości aktywów netto	9
6. Portfel inwestycyjny	10
7. Liczba członków	11
8. Transfery	12
9. Sytuacja finansowa PTE.....	13

Słowa kluczowe: KNF, PTE, OFE, STOPA ZWROTU, AKTYWA NETTO, SKŁADKI, CZŁONKOWIE OFE, PORTFEL INWESTYCYJNY, EFEKTYWNOŚĆ, TRANSFERY

Synteza

I kwartał 2018 roku był dla OFE, pod względem wyników inwestycyjnych, jednym z najsłabszych w historii. Przeciętna kwartalna stopa zwrotu OFE wyniosła - 7%. W tym samym czasie indeks WIG spadł o 8,4%, a indeks WIG20 o 10,2%. Początek 2018 roku na GPW w Warszawie przyniósł inwestorom kontynuację hossy zapoczątkowanej w grudniu poprzedniego roku. W dniu 23 stycznia 2018 roku indeks WIG osiągnął, w szczytowym momencie sesji giełdowej, nowy rekordowy poziom 67 933,05 punktów. Poprzedni rekordowy poziom indeks WIG odnotował 6 lipca 2007 roku. W lutym 2018 roku dobra dla inwestorów koniunktura na GPW się odwróciła. Trend spadkowy utrzymywał się na GPW również w marcu 2018 roku.

Nie zmieniła się istotnie struktura portfela inwestycyjnego OFE. Na koniec marca 2018 roku dominowały w niej krajowe instrumenty udziałowe stanowiące ponad trzy czwarte wartości portfela. Krajowe instrumenty dłużne stanowiły 7,9% portfela OFE, a udział lokat poza granicami kraju wyniósł 7,4%. Lokaty denominowane w walutach obcych stanowiły 11,5% portfela OFE, przy obowiązującym od początku 2016 roku 30% limicie zaangażowania.

W I kwartale 2018 roku OFE, w ramach tzw. suwaka bezpieczeństwa, przekazały do ZUS środki pieniężne o wartości około 2,3 mld zł. Po raz kolejny sektor OFE odnotował ujemne saldo przepływów z ZUS, co oznacza, że wartość składek emerytalnych przekazywanych do OFE była niższa od wartości środków przekazywanych do ZUS z tytułu suwaka bezpieczeństwa. Żaden z funduszy w I kwartale nie odnotował dodatniego bilansu tych operacji, na co miało wpływ zwiększenie środków przekazywanych do ZUS w ramach suwaka bezpieczeństwa w następstwie obniżenia wieku emerytalnego.

Łączny zysk netto powszechnych towarzystw emerytalnych (PTE) w I kwartale 2018 roku wyniósł 162 mln zł i był o ponad 75 mln zł tj. o 87,6% wyższy niż wynik w I kwartale 2017 roku. Wpłynął na to wzrost przychodów z wypłat z Funduszu Gwarancyjnego (spowodowany sytuacją na rynku kapitałowym tj. spadkiem wartości zarządzanych aktywów netto OFE w I kwartale 2018 roku versus ich wzrostem w I kwartale 2017 roku) oraz z wynagrodzenia za zarządzanie OFE naliczanego od wartości zarządzanych aktywów netto (średnia wartość aktywów netto OFE w I kwartale 2018 roku była wyższa niż w I kwartale 2017 roku). Wszystkie PTE pozostawały rentowne przy średniej wartości wskaźnika ROE w I kwartale 2018 roku na poziomie 6,1%.

W dniu 24 kwietnia 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na przejęcie zarządzania Pekao Otwartym Funduszem Emerytalnym przez Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA. Faktyczne przejęcie zarządzania Pekao OFE przez PTE PZU SA nastąpiło w dniu 19 maja 2018 roku. Zakończenie likwidacji Pekao OFE zostało zaplanowane na dzień 12 października 2018 roku.

1. Efektywność działalności inwestycyjnej OFE

Przeciętna stopa zwrotu w I kwartale wyniosła -7%

W I kwartale 2018 roku przeciętna stopa zwrotu OFE wyniosła -7%. Wszystkie fundusze uzyskały ujemne stopy zwrotu, a wartości jednostek rachunkowych poszczególnych OFE spadły od 6,3% do 8%.

Wyniki inwestycyjne OFE uzyskiwane od lutego 2014 roku podlegają istotnym wahaniom, co wynika z profilu inwestycyjnego OFE wymuszonego przepisami prawa i przekazaniem ponad połowy aktywów w postaci obligacji Skarbu Państwa, obligacji gwarantowanych przez Skarb Państwa oraz środków pieniężnych do ZUS. Od tamtego momentu w portfelach OFE dominują akcje. Zmienność ich kursów jest dużo wyższa niż w przypadku instrumentów dłużnych i znajduje to swoje odzwierciedlenie w wysokiej zmienności stóp zwrotu OFE.

Tabela 1. Stopy zwrotu OFE (%)

Fundusz	I Q 2017	II Q 2017	III Q 2017	IV Q 2017	I Q 2018
AEGON	6,94	4,41	3,06	1,13	-7,22
Allianz Polska	8,11	5,03	3,20	0,48	-6,31
Aviva BZ WBK	9,48	4,56	4,08	0,51	-6,74
AXA	9,11	4,09	4,41	0,20	-6,75
Generali	9,48	4,70	3,94	0,20	-6,92
MetLife	9,83	4,24	3,89	0,37	-6,77
Nationale-Nederlanden	10,13	4,61	3,32	0,50	-6,89
Nordea*	9,28	4,46	3,37	-	-
Pekao	10,06	4,35	3,61	0,47	-8,04
PKO BP Bankowy	8,86	4,38	3,63	-0,24	-6,67
Pocztylion	9,47	4,43	2,85	0,22	-7,00
PZU „Złota Jesień”	9,43	3,95	5,24	1,03	-7,29
Średnia OFE	9,18	4,43	3,72	0,44	-6,96
WIG	11,90	5,37	5,36	-0,85	-8,42
WIG20	11,71	5,69	6,68	0,32	-10,19

*Nordea OFE został zlikwidowany 17 listopada 2017 roku, a jego aktywa przeniesiono do AEGON OFE.

Źródło: OFE

Warunki na GPW w Warszawie w pierwszych trzech miesiącach 2018 roku okazały się bardzo zmienne dla inwestorów. W styczniu na GPW utrzymywała się korzystna koniunktura. Jej kulminacją było wspięcie się przez WIG na rekordowy poziom 67 933 punktów w szczytowym momencie sesji giełdowej z dnia 23 stycznia 2018 roku. W lutym 2018 roku nastąpiło odwrócenie korzystnego trendu - miesiąc ten zakończył się wyraźnymi spadkami indeksów. W kolejnym miesiącu sytuacja na GPW nie poprawiła się, a główne indeksy zakończyły marzec 2018 roku obniżkami. W efekcie w I kwartale 2018 roku indeks WIG spadł o 8,4%, a indeks WIG20 o 10,2%.

2. Aktywa netto

Otwarte fundusze emerytalne posiadały na koniec I kwartału 2018 roku aktywa netto o wartości 165,7 mld zł, co oznacza spadek o około 13,8 mld zł (7,7%) w ciągu 3 miesięcy. Główną przyczyną tego spadku była niekorzystna koniunktura na rynkach kapitałowych i w konsekwencji niższa księgową wartość akcji znajdujących się w portfelach OFE.

Na koniec I kwartału 2018 roku aktywa netto OFE wyniosły 165,7 mld zł

Tabela 2. Aktywa netto OFE (mln zł)

Fundusz	31.03.2017	30.06.2017	29.09.2017	31.12.2017	30.03.2018
AEGON	6 727,6	6 995,0	7 185,2	15 479,7	14 244,5
Allianz Polska	7 525,1	7 897,3	8 142,3	8 090,7	7 529,3
Aviva BZ WBK	36 801,4	38 380,8	39 851,1	39 469,6	36 453,6
AXA	10 752,1	11 173,6	11 645,9	11 555,7	10 693,7
Generali	8 188,1	8 565,0	8 892,0	8 803,9	8 137,1
MetLife	13 483,3	13 992,7	14 468,9	14 257,4	13 137,6
Nationale-Nederlanden	41 406,0	43 331,8	44 788,6	44 576,8	41 311,9
Nordea*	7 807,1	8 136,3	8 395,4	-	-
Pekao	2 485,9	2 588,6	2 676,5	2 655,3	2 422,8
PKO BP Bankowy	7 618,5	7 928,7	8 194,9	8 075,0	7 471,9
Pocztylion	3 086,4	3 208,0	3 285,8	3 234,2	2 972,0
PZU „Złota Jesień”	21 751,5	22 485,5	23 538,9	23 333,8	21 349,4
Razem	167 633,0	174 683,2	181 065,5	179 532,2	165 723,9

*Nordea OFE został zlikwidowany 17 listopada 2017 roku, a jego aktywa przeniesiono do AEGON OFE.

Źródło: OFE

Koncentracja na rynku emerytalnym, podobnie jak w poprzednich okresach, pozostawała na relatywnie wysokim poziomie. Dwa największe podmioty miały blisko 47% udział w rynku pod względem zarządzanych aktywów, a trzy największe fundusze blisko 60%.

Rynek OFE jest rynkiem o wysokiej koncentracji

W obecnej sytuacji na przyrost aktywów netto OFE największy wpływ mają osiągnięte wyniki inwestycyjne, ponieważ środki przekazywane z OFE do ZUS w ramach tzw. suwaka bezpieczeństwa przeważają nad wartością bieżących składek emerytalnych wpływających z ZUS do OFE. Wynika to z faktu, że tylko około 2,6 mln członków OFE złożyło deklarację przekazywania części bieżących składek emerytalnych do OFE.

Proces dekulacji środków zgromadzonych w OFE realizowany jest na mocy przepisów obowiązujących od 2014 roku, zgodnie z którymi w okresie 10 lat poprzedzających osiągnięcie przez członka OFE wieku emerytalnego, zgromadzony przez niego kapitał w OFE jest umarzany i przekazywany sukcesywnie do ZUS. Od chwili rozpoczęcia tego procesu również całość bieżącej składki emerytalnej jest przekazywana do ZUS. Mechanizm ten określany jest mianem suwaka bezpieczeństwa, gdyż jego głównym celem, wskazanym przez twórców, jest ochrona członków OFE przed tzw. ryzykiem złej daty, to jest istotnym spadkiem wartości kapitału emerytalnego bezpośrednio przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w związku z cyklicznością koniunktury na rynku kapitałowym.

Tabela 3. Umorzenia w ramach suwaka bezpieczeństwa (mln zł)

Fundusz	I Q 2017	II Q 2017	III Q 2017	IV Q 2017	I Q 2018	
					Kwota umorzenia	Umorzenie jako % średniej WAN
AEGON	39,8	41,4	42,3	143,8	170,6	1,10%
Allianz Polska	41,0	43,4	44,2	120,2	90,6	1,12%
Aviva BZ WBK	232,6	247,9	253,7	697,4	534,6	1,36%
AXA	52,8	56,2	57,8	147,7	129,3	1,12%
Generali	48,5	51,5	52,9	144,0	109,2	1,24%
MetLife	101,9	107,7	109,0	305,3	218,1	1,53%
Nationale-Nederlanden	209,3	222,2	227,6	629,2	477,4	1,07%
Nordea	36,6	39,0	39,8	79,6	-	-
Pekao	14,0	14,8	15,1	41,5	30,6	1,16%
PKO BP Bankowy	40,3	42,9	44,0	118,9	90,5	1,12%
Pocztylion	22,5	23,8	24,0	67,2	48,5	1,50%
PZU „Złota Jesień”	166,1	174,4	179,1	493,1	362,2	1,56%
Razem	1 005,6	1 065,3	1 089,6	2 987,8	2 261,6	1,26%

Zródło: OFE

Pierwsze przekazanie środków w ramach suwaka nastąpiło w IV kwartale 2014 roku i obejmowało okres od lutego 2014 roku. Łącznie OFE przekazały wówczas do ZUS kwotę 3,7 mld zł, co stanowiło 2,3% wartości aktywów netto OFE według stanu na koniec września 2014 roku. W 2015 roku OFE przekazały w ramach suwaka prawie 4,1 mld zł, co stanowiło 2,7% średniej wartości aktywów netto OFE według stanu na koniec poszczególnych miesięcy, w 2016 roku było to odpowiednio 3,5 mld zł i 2,5%, a w 2017 roku odpowiednio 6,1 mld zł i 3,6%. W I kwartale 2018 roku OFE przekazały do ZUS środki o wartości 2,3 mld zł, czyli średnio 1,3% swoich aktywów netto. Wystąpiło znaczące zróżnicowanie w zakresie wielkości środków przekazanych do ZUS przez poszczególne OFE w porównaniu do zarządzanych przez nie aktywów, w związku ze zróżnicowaną strukturą wiekową członków poszczególnych funduszy.

W wyniku obniżenia wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn w 2017 roku, niewielka część członków OFE natychmiast osiągnęła wiek emerytalny, a kilka roczników zostało dodatkowo objęte mechanizmem suwaka bezpieczeństwa. Zaowocowało to z jednej strony spadkiem składek odprowadzanych do OFE, a z drugiej przyspieszeniem dekapulacji aktywów funduszy przez mechanizm suwaka. Dostosowanie mechanizmu suwaka polegające na objęciu nowych kohort członków, przyspieszeniu tempa dekapulacji kapitału emerytalnego i przekazaniu całości kapitałów niektórych członków do ZUS, skutkowało jednorazowym umorzeniem dodatkowego miliarda złotych z aktywów OFE oraz zwiększeniem kwot w ramach suwaka w następnych miesiącach.

3. Składki

W I kwartale 2018 roku do otwartych funduszy emerytalnych trafiło 865 mln zł składek. Kolejne nowelizacje przepisów prawa sprawiły, że w ostatnich latach obowiązująca stawka składki kierowanej do OFE kilkakrotnie się zmieniała, co powodowało fluktuacje wielkości strumienia nowych środków kierowanych do OFE. Od sierpnia 2014 roku do OFE są przekazywane składki tylko tych osób, które złożyły odpowiednią deklarację w ZUS.

Skalę dokonanych zmian obrazuje fakt, że jeszcze w I i II kwartale 2014 roku do OFE przekazano składki o wartości odpowiednio 3,2 mld zł oraz 2,9 mld zł, czyli ponad trzykrotnie większej niż w poszczególnych kwartałach 2016 i 2017 roku oraz w I kwartale 2018 roku.

W I kwartale 2018 roku ZUS przekazał do OFE składki o wartości 865,1 mln zł

Tabela 4. Składki przekazane do OFE (mln zł)

Fundusz	I Q 2017	II Q 2017	III Q 2017	IV Q 2017	I Q 2018
AEGON	23,8	24,1	22,8	38,2	60,2
Allianz Polska	42,9	44,9	39,7	34,8	42,7
Aviva BZ WBK	179,1	183,9	165,5	142,5	171,5
AXA	49,4	49,9	47,4	43,9	49,6
Generali	52,2	54,2	50,9	46,2	53,1
MetLife	62,3	63,8	59,2	53,0	61,5
Nationale-Nederlanden	286,5	301,7	269,3	234,8	289,6
Nordea*	34,3	34,6	33,0	11,1	-
Pekao	11,7	12,6	11,2	10,1	11,7
PKO BP Bankowy	32,8	33,5	32,1	29,5	33,1
Pocztylion	11,5	11,6	11,4	11,3	11,7
PZU „Złota Jesień”	82,0	82,2	79,0	72,1	80,5
Razem	868,4	896,9	821,4	727,7	865,1

*W związku z likwidacją Nordea OFE 17 listopada 2017 roku, IV kwartał 2017 roku obejmuje składkę przekazaną do zakończenia likwidacji funduszu.

Źródło: ZUS

Od przekazanych przez ZUS składek potrącane były opłaty na rzecz PTE w wysokości nie wyższej niż 1,75% przekazanych środków. Tylko dwa fundusze, Aviva OFE Aviva BZ WBK oraz PKO BP Bankowy OFE pobierają opłaty od składki na rzecz PTE według niższych stawek, odpowiednio: 0,75% oraz 1,70%. Po uwzględnieniu opłat od składek, w I kwartale na konta członków OFE trafiło blisko 852 mln zł.

W I kwartale 2018 roku wartość kapitałów przekazywanych przez OFE do ZUS w związku z suwakiem bezpieczeństwa była o 1,4 mld zł wyższa od wartości składek przekazywanych w tym czasie przez ZUS do OFE. Żaden z funduszy nie odnotował w tym okresie dodatniego salda rozliczeń z ZUS.

4. Wyniki finansowe OFE

W I kwartale
2018 roku OFE
wykazały
12,3 mld zł straty

Łączny wynik finansowy otwartych funduszy emerytalnych za I kwartał 2018 roku wyniósł -12,3 mld zł. Wszystkie OFE wykazały straty sięgające w poszczególnych podmiotach od 212 mln zł (Pekao OFE) do 3,1 mld zł (Nationale-Nederlanden OFE).

Tabela 5. Wyniki finansowe OFE (mln zł)

Fundusz	I Q 2017	II Q 2017	III Q 2017	IV Q 2017	I Q 2018
AEGON	437,3	294,9	213,9	264,8	-1 112,0
Allianz Polska	563,8	377,9	252,7	39,3	-509,8
Aviva BZ WBK	3 187,3	1 670,9	1 568,5	193,1	-2 635,2
AXA	895,9	440,4	490,3	23,4	-773,9
Generali	708,5	384,9	336,9	17,0	-606,0
MetLife	1 208,7	571,1	539,5	53,2	-955,6
Nationale-Nederlanden	3 799,2	1 897,6	1 445,1	218,6	-3 058,4
Nordea*	662,8	346,5	274,7	-178,1	-
Pekao	227,2	108,0	93,5	12,4	-212,1
PKO BP Bankowy	618,7	333,2	287,5	-19,1	-535,4
Pocztylion	267,8	136,3	91,4	6,7	-224,2
PZU „Złota Jesień”	1 877,7	856,6	1 172,2	239,2	-1 681,8
Razem	14 455,0	7 418,3	6 765,9	870,4	-12 304,3

*Wynik finansowy Nordea OFE uzyskany do 16 listopada 2017 roku.

Źródło: OFE

Od początku lutego 2014 roku portfele inwestycyjne OFE mają charakter znacznie bardziej agresywny niż w poprzednich okresach, z tego względu wyniki inwestycyjne OFE charakteryzują się dużo większą zmiennością i są w większym stopniu zależne od koniunktury na rynkach akcji, co bezpośrednio przekłada się na wykazywane wyniki finansowe.

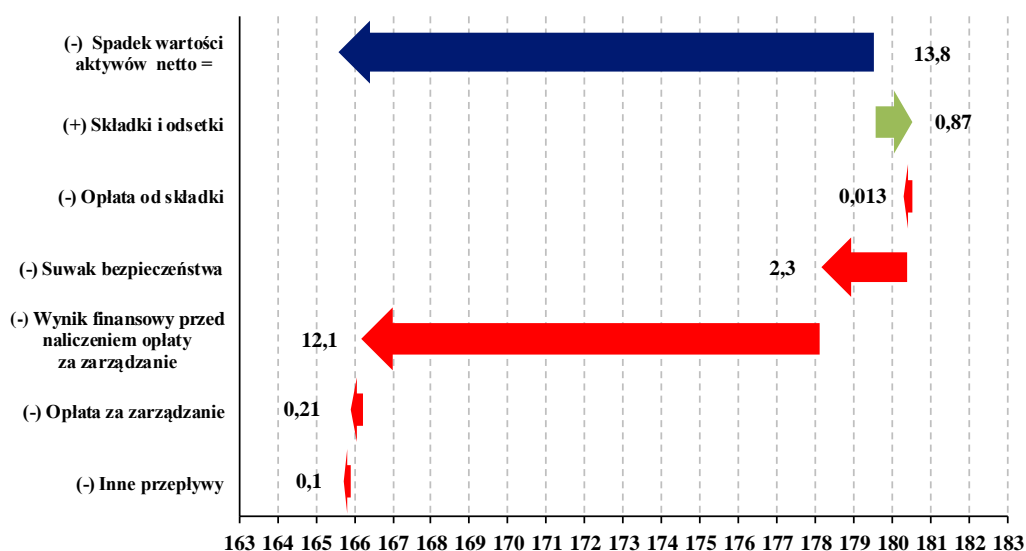
5. Dekompozycja zmiany wartości aktywów netto

W I kwartale 2018 roku aktywa netto OFE spadły o 13,8 mld zł (7,7%). Największy wpływ na tę zmianę miały ujemne wyniki finansowe funduszy i ujemne saldo przepływów finansowych pomiędzy OFE i ZUS.

Głównymi elementami tego salda były składki emerytalne o wartości 0,9 mld zł wpływające do OFE i środki wycofywane w ramach tzw. suwaka bezpieczeństwa, których wartość, w następstwie obniżenia wieku emerytalnego, wyniosła w analizowanym okresie blisko 2,3 mld zł. Od składek zostały potrącone opłaty na rzecz powszechnych towarzystw emerytalnych w wysokości 13,4 mln zł.

Fundusze emerytalne odnotowały ujemny wynik finansowy, który przed naliczeniem opłaty za zarządzanie osiągnął poziom 12,1 mld zł. Tytułem tej opłaty powszechne towarzystwa emerytalne pobrały około 0,2 mld zł.

Wykres 1. Dekompozycja zmiany wartości aktywów netto OFE (mld zł)

W I kwartale 2018 roku aktywa netto OFE spadły o 13,8 mld zł

Źródło: OFE, obliczenia własne

Pozostałe elementy oddziałujące na poziom aktywów netto to między innymi zmiana poziomu zobowiązań, wpłaty na rzecz budżetu państwa w związku z ustaleniem członkowi OFE prawa do emerytury z systemu innego niż kapitałowy oraz przekazanie środków na rzecz spadkobierców zmarłych członków OFE. Łączny bilans tych operacji był w I kwartale ujemny i przyczynił się do spadku wartości aktywów netto o około 0,1 mld zł.

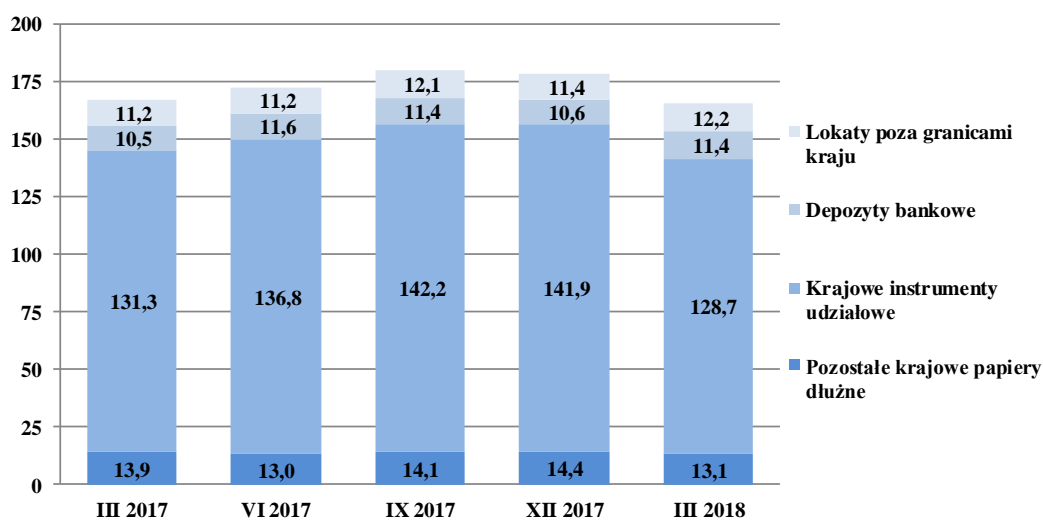
6. Portfel inwestycyjny

Od lutego 2014 roku podstawę portfela OFE stanowią krajowe udziałowe papiery wartościowe

Dominującą pozycję w portfelach OFE stanowiły krajowe instrumenty udziałowe. Wartość tych instrumentów zmniejszyła się w ciągu 3 miesięcy. W I kwartale 2018 roku na rynku krajowym podaż akcji ze strony OFE przeważała nad popytem. W analizowanym kwartale odmiennie przedstawiała się sytuacja na zagranicznych rynkach akcji – wartość transakcji kupna przez OFE akcji notowanych poza granicami kraju przewyższała wartość transakcji sprzedaży przez OFE takich akcji.

Na koniec I kwartału 2018 roku fundusze ulokowały w krajowe instrumenty udziałowe (głównie akcje) 128,7 mld zł tj. 77,8% portfela OFE, podczas gdy 3 miesiące wcześniej wartość tej kategorii lokat wynosiła 141,9 mld zł (79,6% portfela).

Wykres 2. Struktura portfela inwestycyjnego OFE (mld zł)

Źródło: OFE

W analizowanym kwartale wzrosła wartość lokat OFE w depozytach bankowych i wyniosła 11,4 mld zł (7% portfela). Na koniec poprzedniego kwartału OFE ulokowały w depozytach 10,6 mld zł.

Wartość lokat OFE poza granicami kraju zwiększyła się i na koniec kwartału wyniosła 12,2 mld zł, co stanowiło 7,4% udział w portfelu inwestycyjnym OFE.

Z początkiem lutego 2014 roku zniesiony został limit na lokaty poza granicami kraju i wprowadzony limit na inwestycje denominowane w walucie innej niż krajowa, który od początku 2016 roku wynosi 30% aktywów. Na koniec marca 2018 roku udział niezłotowych aktywów w portfelach OFE wynosił 11,5% i był wyższy od stanu na koniec poprzedniego kwartału o około 1,1 punktu procentowego.

Spadło zaangażowanie OFE w krajowe instrumenty dłużne. Ich wartość w portfelach OFE na koniec I kwartału 2018 roku wyniosła 13,1 mld zł (7,9% portfela), podczas gdy w poprzednim kwartale było to 14,4 mld zł (8,1% portfela).

7. Liczba członków

Zgodnie z danymi Centralnego Rejestru Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych prowadzonego przez ZUS, na koniec I kwartału 2018 roku do OFE należało łącznie blisko 16 mln członków. W porównaniu z końcem poprzedniego kwartału nastąpił spadek o niecałe 54 tys. członków, czyli o około 0,33% w ujęciu względnym. Należy podkreślić fakt, iż osoby, które nie złożyły w 2014 lub w 2016 roku oświadczenia o przekazywaniu części składki do OFE nadal pozostają członkami OFE, a fundusze zarządzają ich środkami pochodzącymi ze składek, które zostały przekazane do lipca 2014 roku.

Na koniec marca
2018 roku do OFE
należało 16 mln
członków

Tabela 6. Liczba członków OFE

Fundusz	31.03.2017	30.06.2017	30.09.2017	31.12.2017	30.03.2018
AEGON	891 801	889 342	887 164	1 829 746	1 822 665
Allianz Polska	1 070 780	1 069 354	1 068 073	1 059 560	1 057 174
Aviva BZ WBK	2 626 213	2 620 744	2 615 981	2 577 179	2 566 944
AXA	1 145 026	1 143 377	1 141 833	1 130 771	1 127 771
Generali	993 563	991 904	990 411	980 396	977 804
MetLife	1 578 770	1 575 927	1 573 436	1 554 170	1 549 488
Nationale-Nederlanden	3 056 611	3 051 776	3 047 334	3 013 549	3 005 067
Nordea*	980 719	978 951	977 431	-	-
Pekao	332 180	331 506	330 845	327 025	326 069
PKO BP Bankowy	935 858	934 263	932 733	922 924	920 134
Pocztalio	581 503	580 694	579 948	573 374	571 833
PZU „Złota Jesień”	2 182 523	2 176 761	2 171 798	2 133 884	2 123 738
Razem	16 375 547	16 344 599	16 316 987	16 102 578	16 048 687

*Nordea OFE został zlikwidowany 17 listopada 2017 roku, a jego aktywa przeniesiono do AEGON OFE.
Źródło: ZUS, OFE

Po likwidacji instytucji losowania do OFE dla osób wchodzących na rynek pracy i podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu (jeśli samodzielnie nie przystąpiły do żadnego OFE), podstawowym czynnikiem wpływającym na przyrost nowych członków jest przystąpienie do OFE w wyniku zawarcia umowy pierwszorazowej z inicjatywy ubezpieczonego. Zainteresowanie zawieraniem takich umów było jednak znikome. W I kwartale 2018 roku OFE zawarły 231 takich umów, co jest wyraźnie niewystarczające, aby zapewnić zastępowalność kohort w OFE i zatrzymać proces sukcesywnego zmniejszania się liczby członków OFE. Proces ten przyspieszyło obniżenie wieku emerytalnego w 2017 roku.

8. Transfery

W I kwartale 2018 roku 222 członków zmieniło fundusz emerytalny

W I kwartale 2018 roku liczba transferów członków między poszczególnymi funduszami wyniosła 222 i była wyższa niż w poprzednim kwartale o ponad 100 członków.

Najlepsze końcowe saldo transferowe na rynku uzyskał OFE PZU „Złota Jesień”. Fundusz ten wyprzedził dotychczasowego głównego beneficjenta transferów, którym był Nationale-Nederlanden OFE. Najniższe saldo wykazał AEGON OFE, w przypadku którego wyniosło ono -36 osób. Był to także fundusz, do którego przystąpiło najwięcej członków w skali całego rynku.

Tabela 7. Saldo osób zmieniających OFE

Fundusz	I Q 2017	II Q 2017	III Q 2017	IV Q 2017	I Q 2018
AEGON	-14	-17	-10	-11	-36
Allianz Polska	-14	-11	0	0	-12
Aviva BZ WBK	-16	-14	2	-5	-7
AXA	4	7	-6	-9	-7
Generali	-3	5	-11	-4	-12
MetLife	-5	11	-6	6	24
Nationale-Nederlanden	56	33	34	22	16
Nordea	-4	-5	-2	2	-
Pekao	-8	-4	-7	-4	-7
PKO BP Bankowy	29	12	17	11	13
Pocztylion	-27	-22	-15	-14	-8
PZU „Złota Jesień”	2	5	4	6	36
Liczba transferowanych członków OFE	258	171	116	114	222

Źródło: ZUS

9. Sytuacja finansowa PTE

Wartość kapitałów własnych powszechnych towarzystw emerytalnych na koniec marca 2018 roku wyniosła 2,6 mld zł i wzrosła o około 6,8% w porównaniu do stanu z końca grudnia 2017 roku. Na wzrost łącznego poziomu kapitału własnego w PTE w I kwartale 2018 roku wpłynęły dodatkowo wyniki finansowe osiągnięte przez towarzystwa.

Na koniec marca 2018 roku kapitały własne PTE wyniosły 2,6 mld zł

Tabela 8. Wybrane wskaźniki sytuacji finansowej PTE (mln zł)

Wyszczególnienie	31 marca 2017	30 czerwca 2017	30 września 2017	31 grudnia 2017	31 marca 2018
Kapitał własny	2 340,9	2 258,6	2 352,7	2 409,0	2 573,7
Wynik finansowy netto	86,3	212,1	330,2	480,2	162,0
Kapitał własny + Fundusz Gwarancyjny/WAN OFE	1,9%	1,8%	1,7%	1,8%	2,0%

Źródło: PTE

Kapitały własne PTE są bardzo istotnym elementem bezpieczeństwa kapitałowej części systemu emerytalnego. Stanowią kluczowy element gwarantowania odpowiedniego poziomu jakości zarządzania aktywami funduszy oraz mogą być źródłem pokrycia strat w przypadku nieprawidłowości, w tym wystąpienia odpowiedzialności odszkodowawczej po stronie PTE. Z tego powodu bardzo ważne jest, aby PTE posiadały kapitały własne na poziomie adekwatnym do wartości zarządzanych aktywów w OFE. Na koniec I kwartału 2018 roku relacja sumy kapitałów własnych PTE i środków na Funduszu Gwarancyjnym do aktywów netto OFE wynosiła 2% i wahała się w poszczególnych towarzystwach od 1,7% do 3,1%. Stosunek aktywów płynnych PTE i środków na Funduszu Gwarancyjnym do aktywów netto OFE wynosił 1,8% (od 1,7% do 2,2% w poszczególnych PTE).

Wszystkie PTE posiadają kapitały własne i aktywa płynne na poziomach wyższych niż rekomendowane przez KNF

KNF

**KOMISJA
NADZORU
FINANSOWEGO**

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
plac Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa

tel. (+48 22) 262-50-00
fax (+48 22) 262-51-11 (95)
e-mail: knf@knf.gov.pl

www.knf.gov.pl